

САҢА ОЛОХ

Чурагы чычык хабана

ХАҢЫАТ 1931 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Спорт

Спорт

Спорт

Спорт

Спорт

БИИР СИРИНЭН МУНГУРДАММАКА,
КИЭН ЭЙГЭБЭ ТЭНИЙЭРИГЭР ЭРЭНЭБИТ

Кэлини хэмнэ спорт көрүнэ элбээн, би-ир саамай кэрэхсэнэринэн илинни дойдугар искусстволара буолла. Саха уолаттара мань кэрэхсэн, бэйэ иһигэр дьарыктанынан эрэ мунгурдаммака, атын дойдугар ааттаахтары кытта тэннэ кириэр, чулуулар ахсааннарыгар кириэр. Сахаларын сириин ааттатан үрдүк кэрдиискэ тахсары ситистилэр.

Дьокуускай куоракка илинни охсууу искусствотун көрүннэрэ биир саамай кэрэхсэнэр, элбэх ыччаты тардар буоллулар. Биллэн турар, хас биридди уол киинэс кестер суперменнэр курдук тухтан да чабыбакка, имигэстик хамсанан, араас сибиргэллэринэн туттан бэйэлэрин уонна кэрэ анардарын көмүскүөхтэрин баараллар. Бу көрүнтэн кыргыттар да туора турбаттар. Куораты таһынан республика аһыс улуугулар манньк хабаннаах киинэр сүүһүнэн оҕону хабан дьарыктыыллар эбит.

Оттон билиги Чурапчыбыт улуугулар бу кыраһыабай хамсанылардаах спорт секцията соҕотох Чыалпарага эрэ үлэтир. Олор дьарыктаммытара барт кыра бириэмэ буолбут эрэри, ситиһилэр кырата суохтар. Ол туһунан билиги хабанпытыгар сонун быһыытынан сырдатыллан турар. Оттон бу сырыыга билигин тренер, Чыалпара бэйэтин ыччата Сергей Говоров кэпсээниттэн ситиһи билсизбин.

Сергей Николаевич "Шорай-до кемпо" көрүнүнэн Дьокуускайга 1998 сылтан дьарыктаммыт. Бу көрүнүнэн дьарыктаначчылар бары "Генсен-канд" дьиз, нуучалык тылбаастаахха, "Дом северной души" дьитигэр мустан дьарыктаналлар. Киинлэри Целестик Янович Цюхидинский дьиз улахан специалист илинни бойобуой искусство интэриһинэй эйгэтигэр сирдэбит. Бу көрүн методикатыгар охсуу, тэби, бырабыы, ыа-

рыылаах приемнар, сыгыһыах илиинэн уонна сэбинэн-сэбиргэлинэн бэйэни көмүскүүн уонна ката дьиз көнүл хамсанылар кириллэр. Сергей дойдугулар кэлиэр дьизри куоракка бу көрүннэ инструктор көмөлөөнчүтүнэн үлэлээбит. Катага республикага миэстэлэс сүлдьүбүт. "Шорай-до кемпо" тэриллэбитэ 15 сылыгар "Кыайы 50 сыла" спортивнай дыбарыаска икки чаастаах көрдөрүүлэргэ кыттыһы ылбыт.

— Мин Чыалпарага кэлиэм иннинэ биир сыл "Хара кур" ("Черный пояс") хаһаайына Егор Куприянов оҕолору дьарыктаабыта. Киини — Чыалпара күтүөт. 2003 сыллаахха Ката-кабудо дьиз хас да утарылаһаччыны кытта мас ураһаһынан киирсингэ республикага иккис буолбута. Катага үлүс буолары ситиспитэ. Быйыл дьиз кэргэни балаһыаньатынан куоракка кесте. Киини дьарыктаабыт оҕолоруттан инникитин туох эрэ тахсыахтаах уолаттара бааллар, ол иһин улахан дьарык, оҕолор интэриһтэрэ таах хаалыа дуо дьиз дойдубар кэлэн табаарыһым үлэтин салгыыга быһаарыммытым, — дьиз Сергей сэлэргиир.

Билигин секцияга 10-тан 17-гэр дьизри саастаах 30 оҕо дьарыктанар. Тренер үлүлүччү баалаах эрэ оҕолору дьарыктыырга сөбүлэһэр, Кырдык, көрүнэ да тыйыс, элбэх сыраны, тулууру эрийэр буоллаа. Кыра (4-7 кыл.) уонна улахан (8-9 кыл.) бөлөхтөргө арааран өрөбүл күнтэн ураты күн айыы 3 чаастан 5 чааска дьизри дьарык барар. Манна анардас уолаттар эрэ буолбакка, кыргыттар кытта дьулуурдаахтык дьарыктаналлара оҕолор интэриһтэрэ үрдүгүн көрдөрө. "Техника - тэтим - күүс" дьиз принцибинэн үлэлибит, — дьиз тренер этэр.

Чыалпара оҕолорун ситиһилэрин кытта

билиһиннэрдэххэ, манньктар: 2005 сыллаахха кулун тутар ыйга Дьокуускай куоракка ытыллыбыт "Шорай-до кемпо" республикатаагы турнирыгар Дьулус Попов катага, Денис Максимов кумиэга үлүс бириһтээх миэстэсэ тиксидиттэрэ. Дьулус Ноговицын, Артем Гоголев, Дима Шеломов, Вадим Слепцов Саха Республикатын сүүмэрдэммит хамаандатыгар кирибиттэрэ. Кылгас кэмгэ дьарык ити курдук үчүгэй түмүктэри биэрбитэ. Оттон салгыы муус устарга уолаттар Санкт-Петербурга бойобуой искусстволар фестивалларыгар баран ситиһиллэммиттэрэ. Ол курдук, Денис Максимов улахан уолаттарга көнүл стилигэ уонна ушу-саньшоу дьиз көрүннэ боруонса призерунан буолбута. Оттон Дима Шеломов уонна Вадим Слепцов катага эмиз үлүс миэстэлээх призердар ааттарын ылбытара. Оҕолор тренердэр Егор Куприянов ушу-саньшоуга бастаабыта. Онон Россия улахан түһүлгэтигэн Чурапчы уолаттара бири кыйыл көмүс, түөрт боруонса мэтээллээх кэлэн бири дойдулаахтарын үөрдүбүттэрэ. Уолаттар 2006 сылга муус устарга республикатаагы турнирга кыттарга былааннааллар. Тренер оҕолор ситиһилэ-кэллэригэр эрэл санаалаах.

— Олус үчүгэй техникалаах оҕолор биһиэхэ бааллар. Спортсмен элбэх күрэхтэһилэргэ кыттан утарылаһаччыны биллэрин эрэ булар-хагар. Инники кыттыбыт турнирдэригэр улуустаагы үөрэх управлениета, профсоюз, биридиэлээн дьон көмөлөөн уолаттар санаалара кэлбитэ, эппиэтинэс, интэриэс өссө үрдээбитэ. Сыры-айан элбэс буоллар, билиги да оҕолорбут ырааталларыгар саарбахтаабыллар. Билиги дьарыктанар көрүнмүт сылтан-сыл сайдан иһэр. Куораттаагы кулууптут норуоттар икки ардыларынаагы тейимнаах наспордаах этэ,

оттон билигин үрдээн "Каратэ бүтүн аан дойдугаагы Союһугар" киридибит. Онон сайдар кэскил киин. Наар бэйэбит испитигэр сүлдьүбакка, кэргээн-тэнийэн улууска манньк секциялар элбэхтэрин бааралар. Онон Чурапчыга бу саҥа далааһыннанан эрэр көрүнү өйүүр дьон баар буолуохтара дьиз улаханньк эрэнэбит, — дьиз Сергей түмүктүүр.

Шорай-до кемпо көрүнүнэн мөлүүөнүнэн уол, ыччат кумирдарынан буолбут Голливуд актердара Стивен Сигал, Жан Клод Ван-Дамм, Чак Норрис, Россия сулуһа Евгений Сидихин дьарыктананнар биһилилээх буолбуттара. Сахалар өйбүтүгэр-санаабытыгар манньк охсууу көрүннэрэ саха киһитин уйулбатыгар сөл түбэспэт курдук эрэри, олох сайдыытын учуоттаан бу көрүн чөл олох бири хайыска-тыннан буоларын, уол оҕону бэйэни көмүскэ-нэргэ үөртэрин өйдүөхтүгүн наада. Онон Чурапчы тустууктара, охчуттара, дусбачытара, сүүрүктэрэ аан дойдуга тийиэ билли-битэрин курдук, "Шорай-до кемпо" көрүнэ анардас бири нэһилигэтинэн эрэ мунгурдам-макка, киингэ эмиз тэнийэн ситиһи элбин-рин күүтэбит.

Оксана ЖИРКОВА.

Харытыскаларга: 1. Чыалпарага "Шорай-до кемпо" секциятын тренери Сергей Говоров.

2. Секция итиллээччилэрэ бастакы тренердэрин кытта. Хаһаастар: Вадим Слепцов, Афанасий Баишев, тренер Егор Куприянов, Дима Шеломов, Денис Максимов.

МАРАЛААЙЫГА "ВИКТОРИЯ" КАФЕ

Улуустугулар биригэн бири сана тутуулар, объектар бүтэн үлэсэ кириэр инлэлэрэ кими барытын үөрдэр. Ордук Мугудайдар "күнээтилер". Икки сыллаахыта чугас эргин суох улахан таас пишекомбинат тутулан, тигинчэччү үлэтин турар. Оттон быйыл "Үтүө дыала" чэрчитинэн, нэһиликэнь күүһүнэн, 2 улахан объект үлэсэ кирирдэ. Олунньуга "доросбуна храма" — аныгылыы оһоһуулаах улахан саҥа баһыһа дьитэ уонна ахсынньы саҥатыгар аروحнай, киин-куон урабай — бэртээхэй культурнай-спортивнай комплекс аһылыннылар.

Онон эбэн аны Мугудайга кириингэ, трасса ханас өттүгэр "Виктория" дьиз сана кафе үлэтир буолла. Бу кафены улууска бири биллэр "Тура" бааһынай хаһаайыстыбата хас даһаны сыл сыраллаһан олоххо киллэрдэ. Бу хаһаайыстыба баһылыгынан, үгүс сыл "Мугудай" совхозка зоотехник-биригэдириинэн үлэлээбит, улахан уопуттаах салайааччы В.М. Сивцева буолар. Онон бу кафе Чурапчыттан бэстээххэ дьизри тигиниңэ 10-с аһыыр сир буолла. Олортон 3-тэ — Төһүлү Эбэсэ, 2-тэ — биһиги Маралаайыгыгар. Олус үчүгэй! Төһөнөн элбиклэр даһаны

конкуренция улаатар, хаачыйыта тупсар, уочарата аһыһыыр, сыаналара тутуулар. Ол дьонно-сэргэсэ, айан-ныкка туталааһа, табыгастааһа биллэр суол.

Бу кафе уратытынан, киини иһигэр ТХПК "Чурапчы" бороодууксуйатын атыллыыр маһаһынын аһыллара буолар. Бу олус сөптөөх быһаарыныы. Манна кооператив этэ-арыһа, халбаһыта, үрүт аһа, Мугудай пишекомбинатын ыраас уута, араас бороодууксуйата, атын даһаны ас-үөл дэлэччи тардылыһаһына, кэлэччи-барааччы олус абыраһа этэ. Олохтоохтор даһаны ордор бороодууксуйаларын, сир аһын, баһыгы бу көнүө атыллаттаһа-рына, тобо табыллыбат буолуой? Биллэн турар, көнүлүлэ-эх, санитарнай, ветеринарнай өттүнэн энкилэ суох буол-лаһына.

Быйыл сайын Магаданна дьизри таас суол ситимнэ-ниэ. Онон сайыннары кэли-барыы, сүлдьүһыы элбикэрэ эрбил. Очотугулар аатырар "Чурапчы" кооператив боро-дууксуйатын хоту улуустар атылаһан, баһар тонг балык-тарыгар мэнэйдэһэн даһаны бараллара тобо табыллыбат буолуой? Онон Чурапчы, Таатта айанньытара куоракка

аймаһтарыгар, хонор-өрүүр дьонноругар буотарактан саһалаан, эти-арыһыны, үүтү-сүргэни, араас тыа сири аһын-үөлүн атылаһан кэһин-тутуу оностоллоругар тобоостуох тохтобул буолуон сөл. Онон төһөнөн иһэн, куоракка бириэмэ булан маһаһыныннамаһа киһи, өрөбүлэ суох, хойукка дьизри үлэтир бу кафе-маһаһыныга сүлдьам, оҕолоругар-сигинэригэр "чуупа-чуупустан" саһалаан араас ас кэһини, дьонугар күөрчэх сүөгэин, чэй үүтүн даһаны атылаһан аастаһына абыра-нара, дьитигэр тийэн хайбанаһа саарбаһа суох.

Онон бу саҥа, Чурапчы бааһынайдарыттан маннайгы-нан "Тура" хаһаайыстыбата тутуут "Виктория" кафе-маһаһына толору үлэсэ кирирдэринэ, бары өттүнэн туһалаах тутуу, аһаан-атылаһан аһар абыраллаах миэ-стэ буоларыгар эрэмнэ улахан. Ону улуус, нэһиликэ дьаһалталара, көрөр-истэр, хонтуруоллуур тэрилтэлэр өйүүллэригэр эмиз киһи эрэнэр.

И. ПОНОМАРЕВ.

Особые слова признательности хочется произнести сегодня в адрес Семановской отрасли, чей самоотверженный многолетний труд служит залогом с-

РЭС начальнига Ф.Ф. Баращков (ортожу), кылазбынай инженер
Е.В. Дьячкова (дуго), инженери солбундаанчы Н.К. Софронов.

Аны 140 м үрдүктээх остуолбаларга олус сун дна метрдаах ыстааллаах проваторды ыйкыр биир тупсу дна тургутаар, мөнн "верхолазтар" уйанна хатанна диннээхтин тургутуллубута. Билигин Кийн эиэрэорондун начальнигы Метликов А.С олус үчүгүдэй бэлгити үлүштин эиэр айттар: "...сиелычакы верхолазы работати риккуа жонань, на 140 метровой высоте. Это Г.С. Колодезников, Д.Н. Местников, В.С. Иосиманский на их долю выпало почти все монтажные операции. Когда начали натягивать провод на третьей опоре, в момент закрепления порция приспособление, и вся эта машина с высоты полетела вниз мы стоим всего в метрах 20. Стресс колоссальный

оллегаларбын, бигр идэлзэхтэрин бэйт про
нальной бираалынчыкпытын уонна тилтэби
ллаах убулуйуунан итхитык-иститник эгардиби
дэбын кыгаанах доруобуйаны, үлэдиэгэр сиймэ

В.С.МАКСИМОВ
РЭС сибээһин инженер

РФ ПЕНСИОННАЙ ФОНДАТА ТЭРИЛЛИБИТЭ 15 СЫЛЫГАР

ОСНОВНАЯ ЗАДАЧА – РЕАЛИЗАЦИЯ ПЕНСИОННОЙ РЕФОРМЫ

596 от 20.10.1993 г. "О мерах по реорганизации пенсионной службы по РС (Я) на базе отделения ПФР и Управления по пенсионному обслуживанию МСЗ по РС (Я) был образован Департамент пенсионной службы по РС (Я), который объединил весь процесс пенсионного обеспечения - от сбора страховых платежей до доставки пенсий. В 1993 году, в связи с созданием единой пенсионной службы в РС (Я), сектор пенсионного фонда объединились в одну службу с отделом социального обеспечения и с 1 января 1994 г. приказом ДПС РС (Я) № 04-03-10 от 28.12.2003 г. они преобразованы в Управление пенсионной службы Чурапчинского улуса.

Приказом ДПС РС (Я) № 04-03/11 от 28.12.93 г. первым начальником был назначен Алексей Алексеевич Шадрин. В те годы проведена большая организационная работа по становлению и укреплению новой системы, как подбор и расстановки кадров, строительство административного здания, гаража на 2 бокса, четырех квартирного жилого дома,

внедрение АРМ пенсии" и АРМ "Уполномоченный".

В 2000 году ДПС РС (Я) преобразован в Отделение Пенсионного фонда Российской Федерации по Республике Саха (Якутия) по решению Правления Пенсионного фонда РФ в соответствии с соглашением между Правительством Республики Саха (Якутия) и Пенсионного фонда РФ от 28.04.2000 г. № 092-0011-с создано Государственное учреждение - Управление Пенсионного фонда Российской Федерации в Чурапчинском улусе Республики Саха (Якутия). Управление входит в структуру ПФР РФ и непосредственно подчиняется ОПФ РФ по РС (Я) и является правопреемником Управления пенсионной службы в части сбора и аккумуляции страховых взносов, финансирования, назначения (перерасчета) и доставки пенсий. 1997 год стал стартовым годом пенсионной реформы, полная компьютеризация каждого рабочего места способствовала более эффективной работе свыше 1 тысячи плательщиками страхо-

вых взносов и этот фактор явился определяющим моментом для успешного решения первого этапа реформирования пенсионной системы - создания базы данных плательщиков страховых взносов для индивидуального персонализированного учета. С 1998 года сбор индивидуальных сведений о трудовом стаже и заработке застрахованных лиц пенсионным страхованием охвачено 80 процентов застрахованных лиц, и с 2000 года назначение и перерасчет пенсий производится с учетом этих сведений.

Сегодня Управление обслуживает 4433 пенсионеров, 16902 застрахованных лиц, 1169 плательщиков страховых взносов. Средний размер пенсий в улусе на 01.10.2005 г. составил 3095 рублей. Функция доставки пенсий на дом с 01.12.2005 г. передана Управлению Федеральной почтовой связи с 16 специалистами отдела доставки.

Для выполнения поставленных задач пенсионным фондом Российской Федерации, Отделением ПФР по

Республике Саха (Якутия) есть все условия - в августе 2004 г. введен в эксплуатацию новое административное здание, полностью отвечающий современным технологиям. И сегодня стабильно работающий коллектив Управления, насчитывающий 16 высококвалифицированных специалистов и 6 чутких обслуживающих персоналов, мобилизует все силы и знания, весь накопленный опыт и творческий потенциал для реализации пенсионной реформы, улучшения пенсионного обеспечения населения улуса.

Пользуясь случаем, от всей души поздравляю ветеранов нашей системы, работников Управления с 15-летием ПФР и желаю всем здоровья, счастья, благополучия, новых свершений.

В.В. МАКАРОВА,
Начальник ГУ "Управления
Пенсионного фонда Российской
Федерации в Чурапчинском
улусе (районе) РС (Я)".

БАСТЫННАР КЭЖКЭЛЭРИГЭР СЫЛДЫБЫПЫТ

Чурапчыга 1991 сыллаахха аан бастаан Пенсионнай фонда страховой усунуоу хомуйуу сектора тэриллэн, старший уполномоченный А.Е. Филиппов үлэлээбитэ. 1992 сылтан кэнсээн, А.П. Флегонтов уонна мин уполномоченнайдарынан кирибиппит. Оройуон тэрилтэлэрэ Пенсионнай фондага страховой усунуоу толору, биризмэтигэр сөпкө төлөөһүннэрин хонтуруоллуурбут. Билиги тэрилтэбит бу сылларга страховой усунуоу хомуллуутугар, хонтуруолунай сыһааннар туолууларыгар республикага ичкии хуонна сылдыбыппыт. Ол курдук, 1994 сыллаахха 1-кы миэстэ, онтон кэнники сылларга үс бастакы иһигэр мэддэй кириэрбит. Тэрилтэлэри миэстэтигэр бэрэбэр-кэлээһини республикага биэр бастакынан 100 бырыһыанга тириэрдиппит. Пенсионнай сулууска департаментын коллегияларыгар, мунууларга, семинардарга билиги үлэбигин холобур оностоллорго. 1995-96 сылларга билиги тэрилтэбит баһагыгар республикатаагы зональнай семинар-мунууларга ытыллыбытара. 1996 сыллаахха Москвадан Россия Пенсионнай фондатын бэрэстэбиитэллэрэ кытты-бытара.

1997 сыллаахха пенсионнай реформа бастакы түһүмэс сабаламмыта. Улаһиыр саастаах дьону барыларын анкетированиенан хаһан, страховой сибидистэлиститилэри толорон нүөмэрдэр интэриллибиттэрэ. Бу үлэбит кумаабынан уонна хайаан да магнитнай носительга оһоһуллалара күчүмэйдэрдээх буолбута. Оччолорго абыах тэрилтэ компьютерынан үлэлиирэ. Иһинэһэ гынан тэрилтэбит саалатыгар компьютердары туруоран сатаабат дьону үөрэппиппит. Нэһиликтэри, тэрилтэлэри зрийэн практической көмөлөрү, семинардары онорбуппун, бири киһи бастайааннай телефонна оһорон эппиттиирэ.

Билигин санаатахха, көрдүкөс өйөһүлэр да бааллар этэ. Нэһиликтэн зрийэллэр: "Энтербин" булбатын", — дьин. Бизс мунуутээн анык "Нортон"-мын сүтэрдим, ханна да суох", — динилэр. Билинни бастакы кылаас орото барыта билэр клавиштарын сүтэрэ-сүтэрэ көрдүрбүт. 1998 сыллаахха пенсионнай реформа иккис түһүмэс — хас биридди үлэһит хамнаһын, дохуотун, үлэлээбит ыстааһын, льготалаах идэҕэ теһе кэм үлэлээбитин чолчулаан тус бэйэтин сөүтүгэр отчуоттаан угуу үлэҕэ сабаламмыта. Эннэ саҕа компьютернай программаны баһылааһын, үөрэтии үлэҕэ сабаламмыта. Саҥа-саҥа курдук кириити-тахсыта билбэт киһиэхэ ыарахан бөрө буолла дии. Программаныт сый айы уларытан, туспарыллан урут сый агардыта соһуллан оһоһуллар отчуоттун билигин иккис өй хомуйабыт. Бу даһааннары барытын бэрэбэркэлээн, көнөрөн, мунуулар бири сервергэ утан информационнай база оноробут. 2002 сылтан пенсионнай реформа олоххо кирийдэ. Бу билиги информационнай баһагыгар олобуран пенсионнаах таһаарыи пенсиятын кээһиҕэ баһаарыллар буолла. Маны таһынан "Сбор ИС по форме СЗВ-К" дьин бири улахан үлэ түмүктэннэ. Туспа анал программанын хас биридди үлэһит киһи үлэтин киһиксэтин 2002 сылга дьэри үлэлээбит даһааннарын барытын информационнай базага уктубут.

Бу кэпсиргэ түргэн гынан баран, үлэһит дьэҕэххэ наһаа улахан хабааннаах үлэлэр кылгас болдооххо, кыскаллыах быһыыга-майгыга оһоһуллубуттара. Үөһээһиги салалтаттан үлэ болдоохторун, сөптөөх толоруутун тутуһууга кытаанах ирдэбиллээх графиктар, быһааннар түтэриллилэр. Бу үлэлээбит кэмнэригэр устаа баһааммытын куруук биризмэтигэр 100 бырыһыан толорон кэллэбит. Ол курдук, бийылгы индивидуальнай сведения хомуурун быһааннан 108 бырыһыан толорбуппун.

Билиги управлениебит персонализированнай учуот отделын үлэһитэрин пенсионнай реформа олоххо кириитигэр киллэрбит сэмэй кылааттары сыһааннан, Филиппов Аркадий Егорович 1998 сыллаахха "Аба дойду иннигэр үтүөлэрин иһин" II-с степеннээх мэтээл-орденинан, 1995 сыллаахха Россия Пенсионнай фондатын Бочуотунай грамотатынан, 2000 сыллаахха мин эмээ Россияйскый Федерация Пенсионнай фондатын Бочуотунай грамотаһын, 2005 сыллаахха Христофорова Варвара Спартаковна Пенсионнай фонда Саха сиринээһи отделениетын Бочуотунай грамотатынан наһарадалааммыппыт.

А.М. ГРИГОРЬЕВА,
персонализированнай учуот бөлөбүн кылаабынай специалиһа.

Внедряем новую технологию

Отделение Пенсионного фонда РС (Я) с 2003 года начала подготовку и внедрение системного проекта телекоммуникационной корпоративной сети передачи данных (КСПД), которая объединит локальные вычислительные сети улусных управлений по всей республике в единую систему. Ввод в эксплуатацию корпоративной сети будет означать быстрый обмен данными в режиме реального времени, упрощение операций по назначению, перерасчету и выплате пенсий, сбору и учету страховых взносов, удобную высококачественную междугородную связь. Иными словами, все управления Пенсионного фонда будут пользоваться единой базой данных с информацией о всех гражданах, застрахованных в системах государственного пенсионного страхования, благодаря корпоративной системе связи будет обеспечен оперативный доступ ко всей информации. Сроки решения любых вопросов значительно сократятся, так как исключаются почтовые запросы, пересылаемые из одного управления в другое.

Новая информационная инфраструктура дает возможность оптимизировать документооборот, снизить затраты, разработать и внедрить систему хранения электронных архивов. На основе корпоративной сети будет развернута ведомственная телефонная сеть с единой нумерацией и поддержкой переговоров без использования междугородней линии телефонной связи.

Наличие внутренней телефонной и локальной компьютерной сетей позволит специалистам управления передавать необходимую информацию с минимальными потерями времени, обеспечивая тем самым качественно новый уровень обслуживания пенсионеров и работодателей.

В.В. ГОГОЛЕВ,
главный специалист по автоматизации.

ЭЛБЭХ УЛАРЫЙЫЛАРДААХ КЭМНЭРИ ААСЫПЫТ

1993 сыл алтынны 20 күнүгэр СР Президиен 596 №-дээх Укааһыгар олобуран Саха Республикатыгар пенсионнай сулууска Департамена тэриллибитэ. Онно олобуран пенсияны төлүүр үбү хомуйуу, пенсияны анааһын, төлөөһүн уонна пенсияны дьэбэз тириэрдэн барыта бири кэллэн пенсионнай управление иһикэн толорулар буолбута. 1994 сыл тохсунууттан дьэбэз тириэрдэн биэриин отдела тэриллэн, бу отдел иһинан улус бары нэһиликтэригэр аһааннар анаһааннар үлэлэрин сабалла-бытара.

Үлэбит саҥа саһалаһын буолан билбэппит-көрбөппүт элбэх этэ. Ол кэмнэ бу отдел начальниктарынан үлэлээбит Г.Г. Дагданча, М.М. Попов, А.И. Михайлов, ону таһынан отдел специалиһтар үлэбигэр сүбэ-ама, өйөбүл буолар этилэр. Маһнаһа пенсия суб-субу уларыһар этэ. Үлэлэр барыта иһикэн толорулар буолбута. Маһна ордук рынокка кириин кэмэ буолан, үлэһиттэр хамнастарын хастыи да ыйылбаккалар, аһаардас пенсияһан эрэ аһаан-таннан олорор үлэ элбэх этэ. Ол кэмтэн пенсияны бири да күнү хойутаппакка тириэрдэн кэллэбит. Соһоһтар, ону таһынан атын да хаһаайыстыбаннай тэрилтэлэр ыйылан бу кэмнэргэ пенсия аһаар дьон үгүс үлэни көрсүбүпүт. Онтон хас биридди пенсионер даһааннай компьютерынан базага киллэрэргэ документаһын ситэрэн-хоторон хомуйуу эмээ билиги үлэбит этэ.

Кырдыаһастары кытта мэддэй алтыһан үлэһиыр буоламыт кинилэр олохторун дьаһахтарын усулуобуйаларын көрөн, бири биризмэлээх көмөнү оһорууга үлэлээбит. Улууслук пенсионнай систематыгар үлэлээбитим бийылгы 12-с сыла буолла. Үлэбин саһалаһытым, бэйэм санаабыр, олох сотору-таһаарга курдук. Бастаан тэрилтэбигиэр нэһиликтэр аһыи аһааннар бааллара. Сорохтор уурайыи, сорохтор сокращениега түбэлэн билигин 15 пенсияны таһар специалиһтар 24 нэһиликкэнээлэх пууну хааччылабыт.

Мийигин кытта 12 сыл туһары Чурапчыга Нестерова А.С., Чыаппаража Протодьяконова Л.К., Мугудейга Старостина А.Г., Одулуунна Колесова М.Л., Хатылыга Батарица С.Д., Хадаарга Алексеева К.М. уонна Дирингэ Тарабукина П.Е. үлэһи сылдыһаллар. Бары бири идэлээхтэрин Пенсионнай фонда тэриллибитэ 15 сыһан ис сүрэхпиттэн эбэрдэлибин!

Н.Д. БАРАШКОВА,
Кытаанах, Арылаах пенсияны дьэбэз
тириэрдэн биэрэр специалиһа.

